
HNUTÍ PRO ŽIVOT ČR

<http://informace.prolife.cz>

04/2002

- 3 Zprávy z <http://res.catholica.cz>
 - 4 Modlitební vigilie u potratové kliniky ve Vídni
 - 6 Konference Začátek a konec lidského života
 - 8 Ako zomrel môj syn. . .
 - 12 Mladí orlové z Chomutova na kolech v Rakousku
 - 14 Pochopení embrya
 - 18 V povodních jsme obstáli
 - 20 Citáty o manželství k zamyšlení
 - 22 Vy křesťané jste bezcitní!
 - 24 Dva světy
 - 25 Výzva rodinám
 - 26 Pokračovat v potratech?
 - 28 Modlitba první ukolébavky
 - 29 Pozvánky
 - 30 Modlitba ženy v požehnaném stavu
-

Milí přátelé,

s mírným zpožděním Vám posíláme další číslo oběžníku. Jeho smyslem je jako vždy Vás znovu povzbudit k vytrvalosti v prosazování kultury života a civilizace lásky.

Setkání členů a přátel HPŽ ČR

Plánovali jsme v listopadu uspořádat další setkání členů a přátel HPŽ ČR. Nakonec se to z řady důvodů nepodařilo a museli jsme setkání přeložit na počátek příštího roku. Všechny Vás tedy srdečně zveme v sobotu 25.1.2003 do olomouckého konventu bratří dominikánů (Slovenská 14). Vítány jsou samozřejmě i rodiny s dětmi. Z organizačních důvodů uvítáme, pokud nám dáte vědět, kdo z Vás plánujete přijet. Podrobnější informace přineseme v příštím oběžníku.

Deklarace o nezávislosti ČR v etických otázkách na EU

25.11.2002 ve 14 hodin se v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR uskutečnilo setkání k třetímu výročí vyhlášení Deklarace práv počatého dítěte. Na rozdíl od minulých let se nebude jednat o „vzdělávací“ seminář. Na setkání bude prezentována Deklarace o nezávislosti České republiky na Evropské unii v etických otázkách. Výsledkem pak bude požadavek na obě komory českého parlamentu, aby tuto deklaraci přijaly a prosadily její začlenění do smlouvy o přistoupení k Evropské unii.

Pozvání na setkání konané pod záštitou poslance JUDr. Ing. Jiřího Karase přijal mj. Ján Figeľ, slovenský vyjednávač při EU, a Federico Eichberg, expert na etické otázky z italské vlády.

Podobnou deklaraci přijal slovenský Parlament počátkem tohoto roku (viz. oběžník HPŽ ČR 01/2002) a rovněž Polská republika se výrazně ohrazuje proti připomínkám ze strany

EU. Evropská unie teoreticky nemá právo do etických otázek členských států jakkoli zasahovat. Tento princip subsidiarity ovšem neustále porušuje – např. nedávno přijatá rezoluce o reprodukčních právech či postavení homosexuálních svazků na roveň manželství.

Dejte nám vědět, pokud máte zájem se setkání zúčastnit, abychom Vás mohli uvést na seznam pozvaných hostů.

Pochod pro život 2003

29.3.2003 by se měl konat další Pochod pro život v Praze. Bližší informace přineseme v některém z příštích oběžníků. Vítejte veškeré Vaše náměty na zlepšení organizace, programu apod. Rovněž oceníme, pokud můžete o této akci informovat ve svém okolí – farní zpravodaje, místní a regionální tisk, nástěnky.

Rádi bychom pro ty, kteří se ze zdravotních důvodů nemohou zúčastnit celého průvodu, zajistili výstav Nejsvětější svátosti, aby po celou dobu Pochodu byla zajištěna modlitební podpora. Zároveň prosíme všechny ty, kteří z nejrůznějších důvodů do Prahy nedorazí, zda by mohli zorganizovat výstav Nejsvětější svátosti ve své farnosti, abychom byli všichni spojeni v modlitbě. Budeme rádi, pokud nám dáte vědět o tom, co se Vám podařilo zajistit.

Svátek mláďátek - zvonění

28. prosince, na svátek betlémských nevinátek, každoročně vzpomínáme na děti, které se nesměly narodit, protože byly zabity umělým potratem. Po domluvě s místním duchovním správcem by bylo dobré, aby v tento den kolem 15. hodiny po dobu cca. 15 minut vyzváněly zvony. Veřejnost je třeba upozornit, že se bude zvonit, kdy a proč. Lze tak učinit pomocí nástěnek, místního rozhlasu, farních a obecních zpravodajů, okresních či městských novin. Je vhodné, aby se v tento čas rozdávaly informační letáky.

Pokud se tímto či jiným způsobem chcete zapojit do osvěty ve svém okolí, rádi Vám k tomu účelu zašleme vhodné letáky. Na adrese *HPŽ ČR, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5*, e-mailu *info@prolife.cz* či telefonu *603-976231* si můžete objednat libovolné množství materiálů. Nebojte si napsat třeba i o několik set výtisků – jednoduše tolik, kolik můžete rozdat. Na oplátku se s námi všemi můžete podělit o Vaše zkušenosti.

Studie o spolehlivosti PPR v ČR

Občanské sdružení CENAP pořádalo 4.10.2002 v Praze konferenci „Možnosti a hranice PPR“, na které oznámilo záměr provést studii o spolehlivosti a akceptovatelnosti symptotermální metody přirozeného plánování rodičovství. Podobná studie proběhla v ČR i v minulém desetiletí.

V rámci studie je možné se zapojit i do tzv. demografického průzkumu o používání PPR, který poskytne cenné informace týkající se této oblasti. Účast v demografickém průzkumu není podmínkou účasti ve studii.

Bližší informace a materiály o studii a průzkumu žádejte na adrese: *CENAP, Trnitá 8, 602 00 Brno*, e-mailu *cenap@volny.cz* či telefonu *543254891*.

redakce HPŽ ČR

Zprávy z <http://res.catholica.cz>

Před volbami pro život

Před německými spolkovými volbami chtějí němečtí obhájci života upozornit na problém potratů. V sobotu postaví na berlínském náměstí Alexanderplatz 1000 křížů, které připomenou tisíc dětských životů, jež se každý den v Německu stávají obětí ukončení těhotenství. Odpoledne v 15.30 se bude v katedrále sv. Hedviky konat ekumenická bohoslužba s týmž zaměřením.

Kathnet, 12.9.2002

Klonování hrozí novým rasismem

Arcibiskup Renato Martino, prezident vatikánské delegace v OSN, vyzval ke globálnímu zákazu klonování. Učinil tak v projevu na zasedání ad hoc výboru pro úmluvu proti reprodukčnímu klonování lidí.

Arcibiskup zpochybnil distinkci mezi reprodukcí a tzv. terapeutickým klonováním, „která má zastřít skutečnost, že se má tvořit člověk jen proto, aby byl zničen za účelem získání kmenových buněk“.

„Pokušení eugeniky je stále přítomné a podporují je mocné obchodní zájmy. ... Přítomná věda sama nabízí takovou formu terapeutické intervence, jež využívá kmenové buňky odebrané dospělým.“

Pozici Vatikánu tentokrát podporuje Německo a Francie.

Zenit, 25.9.2002

Uznání pro obhájce života

Organizace pro život vyjadřují vděčnost arcibiskupu Martinovi, který po šestnácti letech odchází z pozice presidenta Vatikánské delegace v OSN. Od roku 1986 stál v čele sil, které odmítají politiku nucené populační kontroly a kontroly rodin.

Pod jeho vedením prosadil Svatý stolec na konferenci v Řiu (1992) formulaci, podle níž musí jít politice udržitelného rozvoje především o lidi. Pro svůj boj za ochranu života a přirozenou rodinu se stal terčem útoků nejen levicových politiků, ale také katolické radikální levice, především organizace „Katolíci za svobodnou volbu“. Jeho práci v OSN oceňují i nekatoličtí obhájci života a rodiny, především z protestantského a židovského prostředí. Tom Minnery z centra „Focus on Family“ řekl: „Arcibiskup věrně hájil posvátnost života, manželství a rodiny ve Spojených národech. Budeme ho tam postrádat.“

Arcibiskup Martino odchází na místo předsedy papežské rady Iustitia et Pax.

c-fam, 12.10.2002

Slovník polopravd o rodině

Na plenárním zasedání Papežské rady pro rodinu v sobotu 19. října vyslovil kardinál Trujillo varování, že rodina je životně ohrožena „kulturní manipulací“, která klade důraz na volná soužití, včetně soužití osob stejného pohlaví. „Pro přežití rodiny je toto nejtěžší historická chvíle“, řekl kardinál.

„Rodina se dnes chápe jako překážka sebe-realizace žen, a manželství jako soukromá záležitost bez jakékoli odpovědnosti za manželského partnera, za děti a za širší rodinu,“ stěžoval si kardinál a vyjádřil přesvědčení, že Církev musí rodinu chránit.

Papežská rada pro rodinu proto připravuje tisícistránkový slovník, který zahrne „devadesát dvojznačných termínů, jež se užívají v parlamentech celého světa při debatách o rodinné legislativě“.

Zenit, 22.10.2002

Modlitební vigilie u potratové kliniky ve Vídni

David Prentis

Od 10. do 13. října se ve Vídni konala mezinárodní pro-life konference, organizovaná rakouskou, německou a švýcarskou pobočkou mezinárodní pro-life organizace Human Life International (HLI). Z ČR se zúčastnili Kateřina Ucháčová (Hnutí Pro život ČR) a David Prentis (Liga pár páru) a přítomni byli zástupci pro-life organizací z téměř 30 zemí (nejen Evropy). Motto konference znělo: „Národy sjednocené s Kristem pro život“ – modlitba skutečně byla hlavním pilířem celého setkání, které navazovalo na čtyřdenní exercicie (těch jsme se však nezúčastnili). Vyslechli jsme řadu fundovaných přednášek odborníků z celého světa od témat jako populační kontrola OSN přes poradenství až po problematiku umělého oplození. Čestnými hosty byli Mons. Philip Reilly, zakladatel „Helpers of God's Precious Infants“ (blíže viz. oběžník HPŽ ČR 01/00 a 02/00) a P. Paul Marx OSB, zakladatel organizací, věnujících se ochraně lidského života: HLI, Population Research Institute a Catholic Family & Human Rights Institute (současní prezidenti těchto organizací se také aktivně zúčastnili konference). Díky účasti na konferenci jsme mohli mj. předběžně dohodnout návštěvu Mons. Philipa Reillyho a P. Toma Eutenauera (prezidenta celosvětového HLI) v červenci 2003 v ČR. Tak budeme mít v naší zemi poprvé jedinečnou možnost osobně prožít tzv. modlitební vigilie, které Mons. Reilly již řadu let osobně vede po celém světě. Jednu takovou vigiliu, které jsme se ve Vídni zúčastnili, popisuje následující článek.

V předvečer modlitební vigilie jsme slyšeli od Mons. Reillyho, jak se angažoval různými způsoby proti zabíjení nenarozených dětí, ale bez úspěchu. Konečně pochopil, že není schopen řešit tento problém vlastní silou. Vložil ho tedy do rukou Božích a Bůh mu ukázal novou cestu modlitebních vigilií. Brzy mu nabídl spolupráci nový sídelní biskup jeho diecéze v New Yorku. Ten od té doby vede každý měsíc vigilii vždy u jiné potratové kliniky; celkem už jich bylo 140.

V sobotu ráno 12.10. jsme jeli do centra města, kde jsme zaparkovali. Byl studený den a vytrvale pršelo. Šli jsme asi dvacet minut ke kostelu františkánů. Deštníky nám pomáhaly jen částečně; bylo nám zima a došli jsme promočení. „To asi patří k věci,“ řekl jsem si. „Je to něco navíc, co můžeme pro náš úmysl obětovat.“

Hlavním celebrantem mše sv. byl Mons. Reilly. Po ní nás instruoval pan Dietmar Fischer z HLI-Rakousko: Někteří zůstanou adorovat v kostele, ostatní se zúčastní pochodu; vpředu policie, pak obraz P. Marie Guadalupské, pak kněží, pak my ostatní. Při pochodu se budeme modlit růženec. Předříkávající bude používat vysílačku, aby se všichni mohli modlit společně. Nemáme odpovídat na případné otázky nebo komentáře kolemjdoucích; naším úkolem je se modlit a nesmíme se nechat od této důležité služby ničím odvést. Na otázky médií atd. odpovídají podle potřeby mluvčí pochodu.

Vyšli jsme znovu do deště – kolem dvou set lidí. Byla to stá akce tohoto typu. HLI-Rakousko je pořádá již pět let. Kdysi, když Mons. Reilly pomáhal začínat s vigiliemi, vyprosil od kardinála

Schönborna požehnání a požádal policii o doprovod. Přítomnost policie vylučuje veškeré konfrontační nepříjemnosti ze strany oponentů. Informováním sídelního biskupa vyjadřuje pořadatel touhu, aby vigilie byla považována za církevní akci.

Cíle pochodu, „Fleischmarktu“ (Masného trhu), jsme dosáhli během modlitby radostných tajemství. „Řeznictví“ nenarozených dětí se skrývalo za skromnými dveřmi s nápisem „sexuální medicína“, který nevykřikoval skutečnost, že zde na druhém patře přišlo už o život asi 300.000 dětí. HLI Rakousko se za pět let existence svého centra pro život podařilo 3.500 dětí zachránit. Některé z těch dětí byly se svými maminkami přítomné na konferenci a vydaly tak svědectví o práci HLI.

Hned jak jsme přišli na Masný trh, zazněl ze vzdálenosti asi 50 metrů na druhém konci ulice rachot našich oponentů, asi 30 mladších lidí, nejspíš levicově orientovaných nebo feministek, kteří svým způsobem chtěli hájit právo žen. I oni vydrželi ten déšť.

Před potratovou klinikou jsme se modlili bolestná tajemství. Doxologii „Sláva Otci i Synu. . .“ jsme vždy zazpívali na melodii mariánské písně z Lurd, která provázela celou konferenci jako refrén. Klid a tichá síla naší modlitby kontrastovaly s křikem oponentů, který jakoby vyšel přímo z pekla. Bylo nám jich vlastně líto.

Mons. Reilly nám potom řekl, že během akce přišel k němu mladý muž, který přiznal, že býval dříve mezi našimi

opponenty na druhé straně, ale obrátil se. Vyzval nás, abychom pokračovali v modlitbě i za ně. „Oni budou jednou také pracovat pro život,“ mínil.

Po ukončení bolestných tajemství nám pořadatelé řekli, abychom si klekli. „Do té vody? To snad nemyslí vážně!“, napadlo mě. Ale všichni si klekli a já tedy také, aspoň na jedno koleno. Klečeli jsme asi 15 vteřin. Divil jsem se potom, že nemám mokré koleno na kalhotách. Řekli, že toto gesto je velmi působivé, asi o to víc, když si člověk klekne do vody, bláta nebo sněhu.

Pak jsme se vrátili za modlitby slavných tajemství a v kostele jsme přijali požehnání Nejsvětější svátostí.

Po další procházce deštěm jsme se dostali do sucha a tepla auta a vrátili se na konferenci.

Konference Začátek a konec lidského života

Zdeňka Rybová

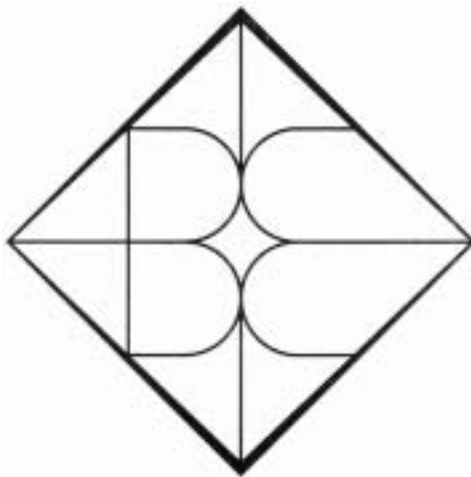
Zástupci HPŽ ČR se ve dnech 18. a 19.10. zúčastnili bioetické konference s mezinárodní účastí pořádané brněnským sdružením Hippokrates v čele s prof. Květoslavem Šiprem.

Od začátku až do konce konference jsme měli možnost v přednáškách vyslechnout řadu očekávaných a proto velmi povzbudivých stanovisek, ale objevily se i více či méně polemické podněty, které přinesly inspiraci, příp. podnět k diskusi. Ta následovala po každém z několika bloků a byla vždy skutečně živá (škoda jen, že jí často nebylo poskytnuto dostatek času).

V každém případě jsme velmi ocenili přítomnost církevních, politických, odborných i obecně společenských autorit – podporu konferenci poskytli mj. brněnský biskup Mons. Vojtěch Cikrle, vikář brněnské diecéze Mons. Jiří Mikulášek, místopředseda Parlamentu ČR Ing. Jiří Kasal či emeritní děkan 1. LF UK doc. MUDr. Petr Hach, CSc.

Ocenili jsme, že průběh přednášek byl skutečně komplexní; vhodně kopíroval ten celek, který tvoří páteř našich snah a základní cíl (nejen) našeho sdružení, tedy prosazování ochrany lidského života od početí do přirozené smrti a posilování vědomí jeho důstojnosti. Aniž bychom chtěli opomenout přínos dalších kvalitních příspěvků, vysoce oceňujeme zejména přednášky, které se výlučně věnovaly tématům navýsost aktuálním.

Zde chceme upozornit na podněty prof. Enrique H. Prata z vídeňského Institutu pro lékařskou antropologii

a bioetiku (IMABE), jehož téma nazvané „Proč nesmíme provádět oplodnění in vitro“ nabídlo kromě vynikající odborné analýzy této techniky umělého oplodnění taky jednoznačné (a to skutečně nahlas vyřčené) stanovisko, které řeklo jasné (a odůvodněné) NE tomu, co se během těchto procesů děje.

Vzhledem k tomu, že jsme již loni na podzim na jednom našem semináři veřejně na půdě PSP ČR upozornili na mnohdy výlučně zlé vyústění možností prenatální diagnostiky, s radostí jsme kvitovali takto tématicky zaměřený a eticky skutečně propracovaný příspěvek prof. Květoslava Šipra, CSc.

Ačkoliv víme, že témata filosofická jsou pro mnohé z nás těžko stravitelná, považujeme za neopominutelné pro obhájece důstojnosti a práv lidského života od početí do přirozené smrti proniknout do tajů metafyzických dimenzí lidského

života, ozřejmění pojmu „lidská přirozenost“ atd. Zde nám nabídnul sumu vědomostí filosof Jiří Fuchs a z jiných výchozích pozic je pak doplnil P. Doc. ThDr. Albert Beneš (hovřil o tčmatu „Odkdy je embryo člověkem“).

Velkým podnětem pro nás byl příspěvek slovenské matky zesnulého chlapce, paní Magdalény Papánkové, která má mnoho důvodů potýkat se s tčmatem i v ČR vysoce aktuálním – použitím orgánů člověka k transplantaci. Zkratkou nelze vyjádřit to, co paní Papánkovou poznamenalo na celý život, proto jsme ji poprosili o svolení zveřejnit celý její příspěvek v tomto čísle oběžníku. Otázka transplantací totiž, ač se to možná takto nejeví, stejně jako vše výše uvedené, úzce souvisí s tčmaty, kterými se ve své práci s vaší podporou zabýváme.

Bohužel není možné pojednat na tomto místě o všech kvalitních přednáškách, ale sdružení Hippokrates ve svém časopise *Scripta Bioethica* chystá vydání úplných textů všech příspěvků, které na konferenci zazněly. (*Kontakt k objednáni časopisu: Scripta bioethica, Míčkova 59, 614 00 Brno; tel./fax: 548527262, e-mail: scripta@volny.cz*)

Za Hnutí Pro život ČR vystoupila Zdenka Rybová s předložením výsledků průzkumu veřejného mínění z roku 2001 (viz oběžník č. 03/2001). Člen Rady HPŽ ČR, pan David Prentis, pak vystoupil za Ligu pár páru s tčmatem, které je nám také vlastní, nazvaným „Od

antikoncepce k eutanázii“.

Byli jsme velmi rádi, že ve svém pozdravu pan Ing. Jan Kasal výslovně požádal o podporu odborníků i neziskových organizací působících na poli bioetiky, protože je to jeden z cílů, které se snažíme aktivně naplňovat. Pevně doufáme, že se do budoucna bude spolupráce např. s panem místopředsedou PSP ČR rozvíjet. Vyvineme pro to maximální snahu.

Ačkoliv pan Ing. Kasal uvedl, že se nemusíme obávat diktátu orgánů EU v etických otázkách, neznáme důvod, který by nás těchto obav zprostil. Proto pokud nezískáme skutečně pevné záruky vlastní národní svrchovanosti a suverenity v etických otázkách, budeme ji prosazovat, a doufáme v pomoc politiků, kteří nyní na toto téma pozitivně nahlízejí.

V této souvislosti litujeme, že i přes časté zmínění tohoto faktu na konferenci ona sama právě v návrh takové deklarace nezávislosti na EU v etických otázkách nevyústila; byla by to opravdu důstojná a vhodná příležitost. Do budoucna ale zůstáváme optimisté a rádi tuto naši představu uvedeme v realitu.

Oceňujeme, že se pořadatelům podařilo vytvořit bezesporu plodnou půdu pro mnohá naplňující setkání a tím i naši posilu pro práci do budoucna. Kěž jim to Pán odplatí a keç nám všem dopřeje hojné plody plynoucí z této bioetického konference!

Ako zomrel môj syn. . .

Magdaléna Papánková

Svědectví přednesené na bioetické konferenci v Brně v říjnu 2002.

Za HPŽ ČR pouze poznamenáváme, že podle vyjádření odpovědné pracovnice Ministerstva zdravotnictví ČR v naší zemi dosud nebyl zřízen registr, kam by se mohli zaregistrovat ti, kteří si v případě ohrožení života nepřejí „darovat“ orgány. Registr by měl být zřízen do roku 2004. V současné době mohou mít dospělí u sebe jedině nesouhlasné prohlášení s odebráním orgánů a doufat, že se neztratí. Pokud se nehoda stane dítěti, musí mít zdravotnický personál souhlas jednoho z rodičů. Touto poznámkou nezpochybňujeme transplantace jako takové, ale je nutné rozlišit dar, který je svou hodnotou nevyčíslitelný, a legislativní degradaci člověka na úroveň jakéhosi „zásobníku orgánů“.

Ako zomrel môj syn. . . Neprirodenou smrťou. To by možno nebolo až také neobvyklé. Lenže ja budem mať navždy pocit, že mu lekári neposkytli kvalitné ošetrovanie preto, lebo bol vhodným darcom orgánov. Moje podozrenie je teraz, s odstupom času ešte väčšie než po tragédii. Po desiatkach rozhovorov s rôznymi ľuďmi vnímam celú udalosť z úplne iného pohľadu než lekári, ktorí sa nazývajú transplantológovia. Posúďte sami.

V Košiciach, kde môj syn pri páde z bicykla utrpel úraz mozgu, ho vrtuľníkom priviezli do nemocnice, ktorá nemá oddelenie neurochirurgie. Podľa mojich neskorších zistení najlepšie neurochirurgické oddelenie má tamojšia vojenská nemocnica. Prečo ho nedoviezli tam? Akú majú títo ľudia motiváciu? Jeden z nich mi v osobnom rozhovore priznal, že si schválne berie služby v soboty a nedele, lebo vtedy sa stáva najviac úrazov.

Koľko ľudí je zahrnutých do rozhodovacieho procesu o tom, či je efektívnejšie investovať do náročnej operácie mozgu, pri ktorej je perspektívne neistá záchrana jedného anonymného človeka? Kto

sa bude spätne zaujímať o to, či nebolo ekonomicky výhodnejšie obdarovať jeho srdcom, obličkami, pečeňou, pľúcami, pankreasom, rohovkami, dvoma rebrami, žilami z oboch dolných končatín a pravdepodobne aj kožou z jeho chrbta ďalších a ďalších nedečkavých pacientov, ktorí figurujú na zoznamoch čakateľov?

Po afére s poľskou záchrannou zdravotníckou službou, stovkami exhumácií a viacerými pohrebníctvami, kde je šéfom lekár – moja fantázia ani nemusí byť veľmi tvorivá, aby ma určité súvislosti napadli. Keď sa to stalo v Poľsku, prečo by sa to nestalo u nás? Banka na orgány pracuje medzinárodne.

Pri ďalšom a ďalšom pátraní, pretože prepúšťaciu správu mi odmietli vydať, som prichádzala a ešte stále prichádzam na obrovské množstvo netransparentností a podozrivých okolností. Ako som už spomenula, prepúšťaciu správu, ani pitevnú, pri mŕtvom človeku nevydávajú. Pitevnú správu možno dať rodinnému príslušníkovi len k nahliadnutiu. Na to, aby som si ju išla do Košíc osobne prečítať, som zbierala odvalu temer dva roky.

Myslím si, že mnohí ubolení rodinní príslušníci nenaberú na tento úkon odvalu nikdy. To je faktor, s ktorým sa asi chladne kalkuluje cielene. Aj čas tu zohráva svoju rolu. Pri prípadnej exhumácii sú mäkké časti tela nenávratne preč a pri kremácii už vôbec žiadne spätné vyšetrovania neprichádzajú do úvahy.

To, že synovi pravdepodobne odobrali aj kožu z chrbta, som vydedukovala z toho, že som si zistila špecializácie lekárov, ktorých pre mňa anonymné mená som si prečítala v pitevnej správe. Pri odbere orgánov bola prítomná aj kožná lekárka. Fotografia chrbtovej časti tela nebola v správe priložená. Mená lekárov z transplantačných centier z Bratislavy a Berlína ostali utajené. Fakt, že v jednej nemocnici sa stanoví diagnóza mozgovej smrti a v tej istej sa nesmú odoberať orgány, som si ešte nedokázala s mojimi nedostatočnými poznatkami Košických pomerov zrovnáť v hlave.

Ako som už spomenula vyššie, syna doviezli vrtuľníkom do nemocnice, ktorá nemala špecializované oddelenie neurochirurgie. Ešte závažnejšie je však zistenie, že ani prístávaciu plochu. Oddelenie neurochirurgie a prístávaciu plochu má ale nemocnica, kde mu odoberali orgány. K pitevnej správe bol priložený len veľmi neúplný údaj záchranej služby, v ktorom nebolo možné zistiť, či ho ešte prevádzali sanitkou do nemocnice, kde mu potrebovali stanoviť diagnózu mozgovej smrti.

Dnes viem, že v transplantačnom zákone vo Švajčiarsku, ktorý je špičково a transparentne ošetrený, samotná mozgová smrť ako konečné odsúdenie k oficiálnemu povoleniu na ukončenie života nestačí.

Figuruje tam ešte ďalších šesť znakov života, ktoré sa musia brať do úvahy pri pokúšaní sa o oživovanie pacienta. Minimálne jeden z týchto znakov môj syn mal, keď ležal odsúdený na smrť v nemocnici, určenej na odber orgánov. Bilo mu ešte stále samostatne srdce. O hrdinskom označení darca v prípade môjho syna nemožno hovoriť takmer vôbec.

Ja ako jeho najbližšia rodinná príslušníčka som bola ešte cez telefón vydievaná lekárom z nemocnice, kde mu stanovili diagnózu mozgovej smrti, že keď nedám súhlas k odberu jeho orgánov, kým pricestujem do Košíc, bude odpojený z prístrojov na patológii. Tento surový dotyk tiež humánnej medicíny som potom pocítila ešte raz pri lôžku môjho syna v nemocnici určenej na odber orgánov. Neustálym prihovaraním a stimuláciou reflexných bodov sa mi podarilo u neho vyvolať Babinského reflex. V nadšení a nádeji som lekárovi ozná-

mila, že pohlol palcom na nohe a že teda si myslím, že žije. Lekár sa ani nepozrel tým smerom, povedal mi, či ho má odpojiť od prístrojov, aby som uverila, že je mŕtvy. Dodal ešte, že sa rozprávam s mŕtvou a je to ako keď kohútovi odrežú hlavu a on ešte behá po dvore. Letecký prevoz do Bratislavy mi odmietli. Lietadlo však bolo pripravené na prevoz jeho orgánov.

V pitevnej správe som sa dozvedela, že do predtlačenej hárku, kde sa na rôzne pohľady a nákresy mozgu zakresľujú mechanické poškodenia, nebolo čo zakresliť, lebo nález bol len na úrovni histológie. Kde potom bola chýbajúca zmiešaná šedá a biela mozgová hmota, ktorá údajne striekala von pri otvorení lebky v prvej nemocnici?

Keby sa mi dnes, po dvoch rokoch zisťovania údajov a štúdiá transplantovaných zákonov jednotlivých krajín, stalo niečo podobného, vedela by som zareagovať inak. Šok a smrteľný strach, ktorý mi vtedy zabraňoval normálne myslieť, by som asi zažívala znova. Chcem touto poznámkou len poukázať na to, že rozhodovanie o takej závažnej životnej veci je pre rodiča, ale určite aj iného člena rodiny, to najnevhodnejšie rozhodovanie v najnevhodnejšej chvíli.

Nie je to fér a v rôznych krajinách je to ošetrované rôzne. Sú tri formy: 1. *Právna úprava na základe súhlasu* – tzn. že sa môžu odoberať orgány len vtedy, keď mŕtvy počas svojho života s odberom prejavil výslovný súhlas a má pri sebe preukaz darcu. V iných krajinách vychádzajú z tzv. „*informačnej povinnosti*“, alebo „*rozšíreného súhlasu*“, čo znamená, že orgány je možné odoberať až po informácii a súhlase príbuzných, poki-

aľ mŕtvy počas svojho života inak neprejavil svoju vôľu. A tretia forma je tzv. *nevýjadrenie vysloveného nesúhlasu*, teda predpokladaného „*súhlasu*“. V tomto prípade sa môžu odoberať orgány mŕtve mu, ktorý za svojho života nedal najavo výslovný nesúhlas. Táto tretia forma platí na Slovensku [i v ČR – pozn. red.].

Prednosťou úpravy na základe súhlasu je vedomé a zreteľné rozhodnutie zomrelého a výslovné vyjadrenie toho, že ide skutočne o dar. Táto úprava tiež bezpečne vylučuje možnosť odberu proti vôli mŕtveho. Takúto právnu úpravu majú napr. v USA, Fínsku, Nemecku. V týchto krajinách je však rozhodnutá len malá časť obyvateľstva, že budú darcami. Následkom je potom nedostatok orgánov na transplantáciu. Sprievodným javom je čierny trh na orgány, o ktorom sa v našich médiách nehovorí.

Pri tzv. kompromisnej úprave „na základe informácie“ sú o súhlas žiadaní príbuzní. Člen rodiny však nemá z etického pohľadu dispozičné právo s mŕtvym telom svojho príbuzného a tiež nie je isté, že rozhodne v zhode s názormi mŕtveho. Nevie sa tiež a nikto sa tým ani nezaobera, či dodatočne člen rodiny nemá z rozhodnutia intrapsychický konflikt.

Najproblematickejšou sa zdá úprava na základe nevyslovenia nesúhlasu. Jej etická legitimita býva najčastejšie spochybňovaná. Jej prednosťou však je najväčší počet orgánov na účely transplantácií v krajinách, kde takáto právna úprava existuje. Viem si predstaviť, že pri súčasnej vysokej neinformovanosti, ktorá v tejto oblasti na Slovensku je, tu dochádza často ku konfliktom. Myslím, že táto právna úprava nemá európske

parametre. Pri súčasnej jednostrannej mediálnej kampani, kde sa vyzdvihujú hrdinské matky, ktoré dali súhlas na odber orgánov svojho dieťaťa a súčasná publicita rôznych populárnych osobností, ktorým transplantovali nejaký orgán, pôsobí smerom umývania mozgov a nezvýrazňuje možnosť alternatívy. V médiách sa odmietnutie darčovstva medzi riadkami považuje za nízku morálnu úroveň človeka, ktorý sa takto rozhodol. „Neberte si svoje orgány do neba“, tak znel nadpis článku v novinách, ktoré prejavili záujem o prípad môjho syna.

Na záver už len krátka informácia o Memoriáli môjho syna, ktorý som spolu s mojimi priateľmi z bratislavskej nadácie Horský park usporiadala v máji 2001. Zúčastnili sa na ňom novinári, lekári, poslanci parlamentu, avšak právnik ani jeden – napriek prísľubu, že keď ich občianske združenie na ochranu práv pacienta uvedie ako spoluusporiadateľov Memoriálu, určite niekto príde. Nezaujímam právnikov o problém je v postkomunistických krajinách signifikantný. Angažovanosť občanov v oblasti ochrany svojich práv všeobecne, nielen v roli pacientov, je tiež žalostne nízka.

Môj príspevok mal za cieľ, okrem toho, že som ho venovala ako dar môjmu synovi k druhému výročiu úmrtia, sprehľadniť chaotickú spleť celého problému, ktorý má svoj život a žije ho celkom úspešne bez účasti verejnosti. Tá je s ním konfrontovaná len v prípade, že jej náhle zomrie blízky človek.

Kľúčové slová

- Uvádzať mená a špecializácie všetkých lekárov, ktorí sú prítomní pri odberoch orgánov.
- Uviesť presné časové údaje pri prevoze pacienta rýchlou zdravotnou službou, uviesť mená pracovníkov RZP a spôsob prevozu (letecky, sanitkou).
- Preskúmať zvyhodňovanie transplantčných programov zdravotnými poisťovňami v porovnaní s inými službami v zdravotníctve.
- V pitevnej správe uvádzať aj fotodokumentáciu chrbtovej časti tela.
- Inicovať zmenu transplantáčného zákona v zmysle priblíženia sa Švajčiarskemu modelu.

Mladí orlové z Chomutova na kolech v Rakousku

Jan N. Šobáň

Díky nabídce Hnutí Pro život ČR se mohli tři zástupci chomutovské jednoty Orla zúčastnit cyklistické poutě podél Dunaje v Německu a Rakousku pořádané společností Youth for Life (Mladí pro život). Jak již napovídá samotný název pořádající organizace, téma celé akce bylo jasné: ukázat společnosti, že zde existuje nezanedbatelné množství mladých lidí, neuzavřených do nějakého ghetta, kterým záleží na tom, aby všeobecné povědomí lidstva odmítalo násilné ukončení lidského života ještě před jeho narozením.

Jelikož povinností každého orla je zúčastnit se hlavní orléské pouti na Svätém Hostýně, mohli jsme se k Ride for

Life (Jízda pro život) připojit až v její polovině, konkrétně v rakouském Linci, kam jsme dojeli přes záplavami zničené jižní Čechy v úterý 27. srpna A.D. 2002 navečer. Překvapila nás společnost více než padesáti mladých, nejen místních Rakušanů, ale také lidí z Německa, Maďarska, Švýcarska, Kanady, Litvy a Belgie.

Organizátoři měli vše pod kontrolou, akce byla připravena s pověstnou německou pečlivostí. Po cestě nás překvapovaly zastávky, na nichž čekali přátelé s občerstvením, a někde třeba místní faráři, od něhož jsme dostali požehnání na další cestu.

Cesta vyvrcholila po příjezdu do Vídně. Již na páteční odpoledne byla naplánovaná modlitební akce před soukromou klinikou, v níž se provádějí potraty. Avšak pozornost nás všech byla upřena k sobotě.

Dopoledne jsme strávili opět před onou klinikou, kde jsme demonstrovali náš postoj k problematice nenarozeného člověka.

Za policejními zátarasy, na opačné straně pomyslné barikády, stála hlasitá skupinka kontrademonstrantů, vídeňské lůzy, složená ze stoupců různých feministických, anarchistických a socialistických skupin. Po dvou hodinách, kdy nemohli vyprovokovat žádný spor, své po-

zice opustili, a tak jsme v klidu mohli dokončit modlitbu růžence.

Odpoledne probíhala oficiální prezentace našich postojů na Svatoštěpánském náměstí hned před vídeňskou katedrálou. Posluchače upoutávala skupina maďarských kytaristů a my jsme jim tak mohli rozdávat letáky a případně vysvětlovat důvody odporu k potratům. Sobotní den vyvrcholil mší svatou v katedrále a recepci v arcibiskupském paláci.

Naše účast na Ride for Life nám posloužila k uvědomění si pravých křesťanských hodnot a k poznání, že v Evropě žije spousta našich vrstevníků, kterým jde o jejich prosazení.

Pochopení embrya

Karel D. Skočovský

Závratně rychlý rozvoj nových lékařských a biologických technologií nás staví před řadu závažných otázek týkajících se počátku lidského života. Většina z nich byla ještě před nedávnem náplní vědecko-fantastických románů. Zdá se, že lidský intelekt v řadě oblastí dosáhl až na hranici naší představivosti.

Poprvé za celou historii lidstva můžeme aktivně zasahovat do dějů souvisejících se vznikem nové lidské bytosti. „Přečetli“ jsme již genom našeho druhu. Dokážeme vytvořit embryo bez procesu oplození. Je možná jen záležitost času, kdy se narodí první dítě, které bude nositelem stejných genů jako jiná, o mnoho let starší lidská bytost.

Zároveň s tím se však ozývají četná varování a závažné otázky, na které je nezbytně nutné hledat odpovědi. Kde leží hranice pro naplňování našich představ o budoucnosti? Kam až může věda zajít v manipulaci s embryi? Jaká etická měřítka uplatnit při posuzování cílů a výsledků vědeckého výzkumu?

Několik myšlenek z mezinárodní bioetické konference v Bruselu

Ve dnech 19.-20. října se v Bruselu konala I. mezinárodní bioetická konference s názvem „Conceiving the embryo“ („Pojetí, pochopení embrya“), jejíž účastníci hledali v průběhu diskuse odpovědi na tyto a jiné podobné otázky. Ústředním tématem konference byl statut embrya viděný z biomedicínského, právního a etického hlediska. Z úst odborníků zaznělo bezmála dvacet příspěvků k nejaktuálnějším problémům týkajících se klonování (terapeutického i reprodukčního), využití tzv. kmenových buněk v léčbě, pojetí statutu embrya v Evropském parlamentu, politické etiky ochrany lidského života aj. Konference byla otevřená všem zájemcům z řad odborné i laické veřejnosti.

V následující stati se pokusím shrnout některé klíčové postřehy a pohledy na aktuální problémy bioetiky, jak zazněly na této konferenci.

Kmenové buňky v medicíně

V současné době se na evropské i ame-

rické půdě živě diskutuje o možnostech a rizicích využití tzv. kmenových buněk při terapii zatím neléčitelných onemocnění. Co však jsou kmenové buňky a jak se získávají? Čím jsou tak výjimečné?

Pro pochopení podstaty problému je třeba rozumět základním principům klonování. Proces klonování lze zjednodušeně popsat takto: Z tělesné buňky dárce (který např. trpí nějakou závažnou chorobou), je vyňato buněčné jádro. Toto jádro je pak umístěno do ženského vajíčka, které jsme předtím zbavili jádra. V tomto okamžiku se vajíčko začíná dále dělit, jakoby došlo k oplodnění.

Při reprodukčním klonování je pak vzniklé embryo přeneseno do dělohy, kde dále pokračuje jeho vývoj. Po devíti měsících se narodí dítě se stejnou genetikou výbavou, jakou má dárce buněčného jádra.

Oproti tomu při terapeutickém klonování (tzv. léčebném) je mezi 5. a 7. dnem vývoje odebráno ze zárodka několik bu-

něk, což je spojeno s jeho zánikem. Získané buňky mají v sobě mimořádný potenciál: pod vlivem určitých růstových faktorů se mohou změnit v buňky téměř jakékoliv tkáně. Říká se jim proto buňky kmenové (stem cells). Protože mají genom shodný s organismem dárce, nedochází k odmítavé reakci imunitního systému.

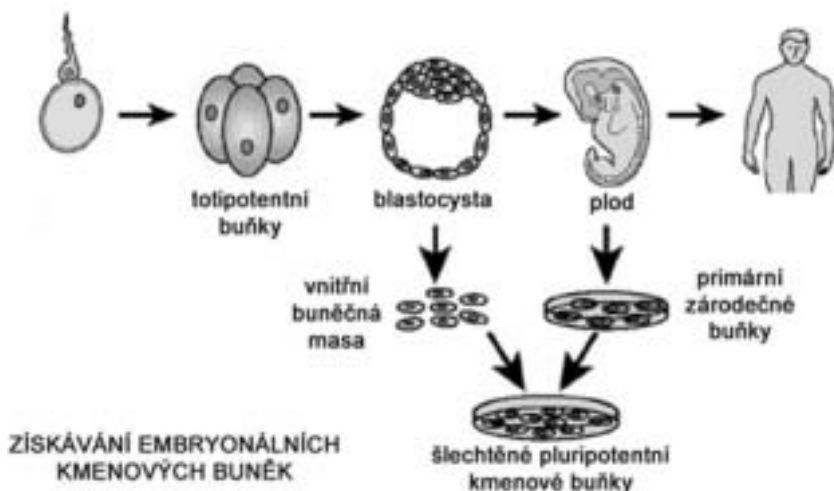
S využitím kmenových buněk se medicíně otevírají nesrovnatelně účinnější možnosti léčby. Například po infarktu by bylo možno část odumřelé srdeční tkáně „opravit“ pomocí tkáně vzniklé z kmenových buněk. U jiných, zatím neléčitelných poruch nervového systému (jakou je např. Alzheimerova choroba), by bylo možno dosáhnout podstatného zlepšení psychických funkcí pacienta.

Čistě z pohledu medicíny, bez ohledu na etickou stránku věci, je vše v pořádku. ALE... Cena za vyléčení je příliš vysoká: je jím klíčící lidský život. K tomu, abychom tímto způsobem získali kmenové buňky, musíme obětovat jinou rozvíjející se bytost.

Jaké je východisko? Dr. Paulina Taboada z Mezinárodní akademie v Liechtensteinsku ve svém referátu informovala o současném výzkumu využití kmenových buněk pocházejících z dospělých jedinců (například z kostní dřene), příp. získaných z placenty bezprostředně po porodu.

V červencovém čísle prestižního časopisu Nature byl publikován článek, jehož závěry jsou jednoznačné: pro získání kvalitních kmenových buněk lze se stejným, ne-li větším úspěchem použít kmenové buňky dospělých jedinců (adult stem cells). Použití embryonálních kmenových buněk se s ohledem na etické otázky již při dnešním stavu výzkumu nedá obhájit.

Navíc není žádný významný etický rozdíl mezi terapeutickým a reprodukčním klonováním, neboť samotná technika je shodná. Úmysl, s nímž je klonování prováděno, nemůže ospravedlnit porušování základních práv každé lidské bytosti, uzavírá dr. Taboada.

Nejmenší pacient

Medicína je plná paradoxů. Základním posláním lékařství je dosáhnout uzdravení pacienta s vědomím, že za všech okolností je třeba respektovat jeho důstojnost a jeho práva. Přesto však bylo investováno mnoho finančních prostředků do vývoje abortivních přípravků.

Diagnostika v těhotenství někdy slouží spíše jako nástroj výběru „dostatečně zdravých“ dětí. Negativní diagnóza se může rovnat rozsudku smrti. Je to poprvé, co medicína v tak masovém měřítku rezignovala na léčbu pacienta a zvolila raději jeho smrt jako přijatelnější cestu.

I když je veřejnost opakovaně ujišťována, že rozhodnutí o tom, zda bude těhotenství ukončeno, leží jenom na ženě, situace je mnohem složitější. Určitá část žen sděluje svoji zkušenost z těhotenských poraden, kdy byl na ně po zjištění, že existuje riziko, že se narodí postižené dítě, vyvíjen nátlak, aby se zachovaly „zodpovědně“ a „rozumně“.

Například ve Francii je téměř u tří čtvrtin těhotných žen provedeno vyšetření zdravotního stavu plodu. Pokud byla zjištěna trisomie 21. chromosomu (Downův syndrom), asi 95% žen se rozhodne jít na potrat.

Přesto však již existují snahy, které usilují o uznání lidského plodu za „nejmenšího pacienta“, který má právo na odpovídající léčbu. Do dnešní doby bylo provedeno přibližně čtyřicet prenatálních transplantací, jak uvedl profesor Noia z centra pro prenatální diagnostiku a terapii. Diagnostika v těhotenství by měla sloužit k určení adekvátního léčebného postupu, nikoliv k výběru nemoc-

ných, kteří se nemají narodit. V současné době je možno použit pro genetické vyšetření i metody, které nepředstavují pro plod žádné riziko. Takovou metodou je například vyšetření buněk plodu, které prošly placentou do krevního oběhu matky.

Města bez budoucnosti(?)

Bolest, plynoucí z nenaplněné touhy po dítěti, hluboce zasahuje srdce manželů. Někteří z nich časem najdou zdroj opravdové radosti v dětech, které si adoptovali, jiní se se svým stavem smíří a zaměří se na pomoc druhým lidem. A jiné páry se rozhodnou podstoupit mnohdy vyčerpávající a zraňující proces umělého oplození. Ze strany lékařů je jim nabídnuta upřímná, otevřená podpora v jejich bolesti. Je třeba vždy učit se chápat lidská srdce. Pomoci, pokud nám k tomu stačí naše schopnosti. Využití vědy v tomto případě by se zdálo být oprávněné.

Zapomínáme však na to, že při umělém oplození vzniká často větší počet embryí, z nichž jen některá jsou přenesena do dělohy, aby se mohla vyvíjet. Ostatní jsou zničena nebo zmrazena a uchována pro případ, že by se první pokus nezdařil, nebo pro případ, že by si manželé někdy později přáli mít další dítě.

Jeden z přednášejících se s posluchači podělil o svoji zkušenost z návštěvy jistého institutu pro asistovanou reprodukci. Vedoucí ústavu mu ukazoval mrazicí box, v němž byla umístěna zmrazená embrya. Na otázku, kolik jich v současné době v ústavu je, odpověděl vedoucí, že přibližně 25 tisíc. Zavřel box a vedl prohlídku dále. To je jako naše okresní

město, poznamenal šeptem kolega přednášejícího. Ale jaká je budoucnost tohoto města?

Ředitel výzkumu a vzdělávání na „Life-Institute“ v Londýně, dr. Garrett, odhaduje počet zmražených embryí jen ve Velké Británii na 500 tisíc. Řádově lze tedy celosvětově hovořit o stovkách tisíc embryí, z nichž jenom poměrně malá část dostane šanci vyrůst a narodit se.

Dokázali jsme si před dvaceti lety, kdy se narodilo první dítě „ze zkumavky“ představit všechny následky, které s sebou tato technika přinese? Existuje východisko z takové situace? Nalezneme oporu pro naše počínání v některých etických či náboženských kodexech?

Je například eticky správné, aby se jiná žena nabídla, že embryo, o které nemá nikdo zájem, donosí a takové dítě s láskou přijme se svým manželem za své? Změní současná situace naše chápání adopce, mateřství a rodičovské zodpovědnosti?

Profesor Miranda, děkan Fakulty bioetiky na Univerzitě „Regina apostolorum“ v Římě, upozornil na to, že právě vzniká nová komise odborníků v Římě, která má posoudit etickou a morální stránku nových biomedicínských postupů, které se objevily od vydání dokumentu „Donum vitae“ (Dar života) v roce 1987. Rozvoj v této oblasti je natolik rychlý, že je třeba znova posoudit řadu palčivých otázek, které nebylo možné v tehdejší době uvažovat.

Chápání embrya

Termíny používané v diskuzi představují jednu z neúčinnějších zbraní. A navíc nejzákeřnějších, neboť mají moc změnit lidskou mysl a chápání problému.

Dr. Garrett se podělil o svoji zkušenost z vývoje veřejné diskuse o otázce klonování ve Velké Británii. Ještě v roce 1997 se používalo v médiích slovo klonování. Posléze byl termín změněn na „terapeutické klonování“. Jelikož i tak byla veřejnost k danému postupu nakloněna značně negativně, začal se v oficiálních dokumentech objevovat termín „buněčný nukleotransfer“ (přenos buněčných jader). Zdá se, že Velká Británie je na nejlepší cestě k jeho povolení.

Jiným příkladem je tzv. „pre-embryo“. Označuje zárodek do 14. dne vývoje, kdy by bylo možno provádět na embryu vědecké experimenty. V tomto období pak nemá embryo žádný morální statut. Co pak zabrání terapeutickému a posléze i reprodukčnímu klonování?, ptá se profesor Turner, který působí na Oddělení biomedicínské etiky na McGill University v Montrealu.

Změni nové technologie v medicíně a biologii naše pojetí (a pochopení) embrya? Stane se rozvíjející se človíček „nejmenším pacientem“? Dokážeme si vůbec plně uvědomit dosah našeho jednání v této oblasti? Přemýšleli jsme někdy o tom, co znamená být klonem jiné lidské bytosti, která za nás rozhodla, že se narodíme takoví, jací jsme, v této kultuře a v tomto čase? Co dalšího přinese budoucnost?

Nezbývá, než se zastavit, ptát se a hledat odpovědi.

Pozn.: Zájemci naleznou některé informace o konferenci na internetové adrese <http://www.theembryo.com>, kde je možné si také objednat záznam všech přednášek na CD ROM.

V povodních jsme obstáli

Vít Cigánek

Nedávno jsme viděli sílu přírodního živlu. Byla tu však i síla, která stála proti němu: Množství dobře organizovaných lidí se postavilo hned dvěma žvlům – vodnímu i tomu „lidskému“, totiž těm, kdo jsou schopni využívat takové situace k rabování. Tisíce policistů a vojáků pracovaly a hlídaly nejen v postižených místech, ale i kolem nich. Tam, kde se dříve mohl člověk volně pohybovat, najednou nesměl vstoupit.

Musím říci, že to ve mně vyvolávalo smíšené pocity. Prožil jsem totiž určitou tíseň nejen při pohledu na množství vody a spoušť po něm zanechanou, ale i vůči všudypřítomným bezpečnostním silám a jejich opatřením v blízkosti zasažených míst. Jak snadno může být najednou omezena naše svoboda, která nám jinak připadá tak samozřejmá.

Všechna ta opatření ovšem sloužila ochraně lidí a jejich majetku; tento boj mocenských složek státu byl zcela spravedlivý. Ochrana života tu byla najednou něčím zcela samozřejmým. Dbalo se na ni ještě důsledněji než v dřívějších dobách. Úřady se přiklonily k evakuování všech ohrožených lidí – i proti jejich vůli. Budiž, bylo to k dobru. A přineslo to výsledky. (Při poslední stoleté vodě v roce 1890 zahynulo jen v Praze několik desítek lidí, letos snad vůbec nikdo.)

Přesto si myslím, že by nebyly mravně nepřijatelné ty osoby, jež evakuaci rozhodně odmítaly, nechat být. Nebyly tím ostatně vystaveny jisté smrti, pouze nebezpečí. Ani druhou možnost – odvěčnění lidí za daných okolností z jejich domo-

vů násilím – nelze asi přímo odsuzovat. Je ale třeba konstatovat, že to znamená zcela jednoznačné upřednostnění lidského života před lidskou svobodou (či „lidskými právy“), autority státu před principy demokracie.

Mluvílo se o tom, že kdo neopustil svůj domov včas, bude platit náhradu za dodatečnou evakuaci. Velitel hasičské jednotky chtěl podat žalobu na ženu z pražského Karlína, která ohrozila své dítě tím, že s ním zůstala doma. Policie nařídila uzavření kostela v Praze-Libni, protože stál v blízkosti zaplaveného území a lidé by do něj zanesli nečistoty.

Nedávno jsem procházel Radotínem, obcí na okraji Prahy, v níž muselo při povodních opustit své domovy mnoho lidí. Na místní škole jsem objevil pamětní desku čs. legionářů s nápisem: svoboda nad život. – Tak jak to tedy vlastně je?

V jakých extrémech uvažuje moderní člověk při své snaze mít všechno pevně v rukou (snad jen kromě toho větru a deště). Podle jeho představ má být každému zabezpečen nejen život, ale i životní standard. A tak chce v mimořádné situaci úplně každému zachránit život, jinak ale s životy některých lidí libovolně manipuluje. Někdy zcela upřednostní život člověka před jeho právem na volný pohyb a na soukromí, jinak klade důraz na jeho „práva“ bez ohledu na život. V zemi, kde všichni bez výjimky, mladí i staří, zdraví i nemocní museli opustit své domovy, aby nebyly ohroženy jejich životy, se jinak otevřeně propaguje „právo na smrt“. (Co když ale někdo z těch,

kdo evakuaci odmítali, byl už velmi starý, nevyлечitelně nemocný a měl nesnesitelné bolesti?)

Různé metry, jimiž se měří hodnota lidského života i svobody, se od sebe liší stále víc. Nůžky absurdity se rozevírají. Zdokonalují se záchranné systémy i metody odstraňování nechtěných dětí. Co díky práci záchranářů nečinil někomu vodní živel, to mu možná zítra učiní člověk s injekční stříkačkou. Hlavně, aby se to všechno dělo podle platných zákonů!

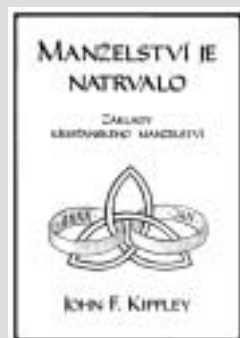
Moc moderního státu je veliká. Disponuje zákony, na jejichž základě může ze dne na den výrazně omezit naši svobodu, i množstvím bezpečnostních sborů, jež mohou v tom smyslu okamžitě vykonat příkazy vlády. To vše může posloužit našemu dobru, třeba v boji proti živlům přírodním i kriminálním. Ale může to být také obráceno proti člověku, proti

spravedlnosti, proti životu. Jsou-li dnes – i za pomoci zákona – pronásledovány nenarozené děti, mohou být zítra stíháni i jejich zastánci – jak tomu ostatně donedávna, v době komunismu, bylo.

Premiér Špidla se během povodní vyjádřil – a nejspíš právem – že cítí hrdost nad činností záchranných sborů a později prohlásil, že Česká republika tváří v tvář této katastrofě dobře obstála. Je třeba se modlit, aby opět nastala doba, kdy stát obstojí i vůči jiným problémům a bude chránit všechny lidské životy za všech okolností. Aby se naši lidé neopájeli svou vlastní „vlnou solidarity“ s těmi, o nichž se momentálně hodně mluví, a se zvířaty v ZOO, ale aby dokázali být solidární stále. A to i se svými vlastními, byť neplánovanými, dětmi a děti zase se svými, byť již nemocnými, rodiči.

Manželství je natrvalo je průvodce pro snoubence připravující se na svátost manželství. Autor vede budoucí manžele k tomu, aby se zabývali rozhodujícími otázkami, které se týkají společného života, a tak předešli chybám, které by ohrozily jejich štěstí. Odpovědi, které nabízí, vyjasňují povahu opravdového katolického manželství a překážek, které klade naše kultura a naše vlastní slabost do cesty naplněnému manželství a křesťanskému následování.

Kniha, kterou vydalo nakladatelství Matice cyrilometodějská v roce 2001, stojí 89 Kč. Objednat si ji můžete na adrese: *Liga pár páru, Fügnerova 143/9, 272 01 Kladno, tel./fax: 312686642, e-mail: lpp@lpp.cz, http://www.lpp.cz.*

Citáty o manželství k zamyšlení

z církevních dokumentů vybrala MUDr. Maria Fridrichová

Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil. . .

(1. kniha Mojžíšova)

Bůh je stvořil pro společenství osob. V manželství Bůh spojuje muže a ženu tak, že vytvářejí „jedno tělo“ a mohou předávat lidský život: „Ploďte a množte se a naplňte zemi!“

(KKC 372)

Láska je základní a přirozené povolání každého člověka.

(Familiaris consortio 81, KKC 2392)

Pohlavnost se stává osobní a opravdu lidskou, když je zapojena do vztahu osoby k osobě, ve vzájemném, naprostém a časově neomezeném sebedarování muže a ženy.

(KKC 2337)

Čistota je duchovní energie, která osvobozuje lásku od egoismu a agresivity. . . Panenská a manželská láska jsou dvě formy, v nichž se uskutečňuje povolání člověka k lásce.

(dokument Papežské rady pro rodinu „Lidská sexualita: pravda a význam“)

Ženaté či provdané osoby jsou povolány žít manželskou čistotou, jiné zachovávají čistotu ve zdrženlivosti.

(KKC 2349)

Skutky, jimiž manželé dosahují důvěrného a čistého sjednocení, jsou čestné a důstojné. Jsou-li prováděny způsobem hodným člověka, vyjadřují a prohlubují vzájemné darování, jímž jeden druhého radostně a vděčně obohacuje.

(GS 49)

Sexualita je zdrojem radosti a potěšení: „Sám Stvořitel . . . stanovil, aby při naprostém tělesném sebedarování manželé zakoušeli rozkoš a uspokojení jak tělesné, tak duchovní. A proto se manželé nedopouštějí ničeho zlého, když o takovou rozkoš usilují a když se jí oddávají. Přijímají to, co pro ně Stvořitel chtěl.“

(Pius XII., promluva 29. října 1951, převzato do KKC 2362)

Spojením manželů se uskutečňuje dvojitý cíl manželství: blaho samotných manželů a předávání života. Tyto dva významy nebo hodnoty manželství se nemohou oddělovat, aniž by negativně ovlivňovaly duchovní život dvojice a neohrožily by blaho manželství a budoucnost rodiny. Z manželské lásky muže a ženy tak vyplývají dva požadavky: totiž požadavek věrnosti a plodnosti.

(KKC 2363)

Plodnost je dar a cíl manželství, neboť manželská láska svou přirozeností směřuje k tomu, aby byla plodná. . . Dítě je plodem a naplněním manželského vzájemného darování. Proto církev, která „stojí na straně života“ učí, že „každý manželský úkon musí zůstat otevřený předávání života“. „Tato nauka. . . je založena na nerozlučitelném spojení mezi dvěma významy manželského úkonu, které Bůh chtěl a které člověk nesmí ze své iniciativy rozdělit: tělesné spojení a plodění.“

(HV 12, KKC 2366)

. . . odpovědné rodičovství. . . Z pádných důvodů mohou manželé chtít zrození svých dětí oddálit. Musí si však ověřit, zda jejich přání není plodem sobectví a zda je v souladu se správnou velkodušností odpovědného rodičovství. Kromě toho uspořádají své chování podle objektivních mravních měřítek.

(KKC 2368)

„Když tedy běží o to, jak uvést v soulad manželskou lásku s odpovědným sdělováním života, nezávisí mravní povaha jen na upřímném úmyslu a zhodnocení pohnutek, ale musí se určovat objektivními měřítky, vzatými z přirozenosti lidské osoby a jejich činů. Tato měřítka uchovávají celý smysl vzájemného darování i lidského plodění v ovzduší pravé lásky. To ovšem nelze uskutečnit, nepěstuje-li se poctivě ctnost manželské čistoty.“

(GS 51; převzato do KKC 2368)

Občasná zdrženlivost, metody odpovědného plánování rodičovství na základě sebezpozorování a volby neplodných údobí jsou ve shodě s objektivními měřítky mravnosti. Takové metody mají v úctě tělo manželů, povzbuzují jejich vzájemnou něhu a podporují výchovu k ryzi svobodě. Vnitřně špatné je naopak „každé jednání, které před manželským stykem nebo při něm nebo při rozvíjení jeho přirozených účinků má za cíl nebo za prostředek zabránit početí.“

(KKC 371)

Zatímco pohlavní spojení celou svou povahou vyjadřuje bezvýhradné vzájemné sebedarování manželů, stává se z něho antikoncepcí projev objektivně opačný, sebedarování neúplné. Tak přistupuje k odmítnutí otevřenosti pro život také zfalšování vnitřní pravdy manželské lásky, která je povolána k sebeodevzdání celé osoby.

(FS 32)

Vy křesťané jste bezcitní!

Radim Ucháč

Na podzimní bioetické konferenci v Brně padl jeden velmi zajímavý dotaz. Lidé nám (křesťanům) často říkají, že „křesťané nemají dost soucitu s trpícím. Nemají dostatek pochopení pro obtížnost situace, smysl pro hloubku problému... Znají jen morální poučky – co smíš a co nesmíš bez schopnosti empatie.“

Přijde-li za námi někdo a „pláče nám na rameno“, je správné se na chvíli zastavit a zamyslet se, proč ten člověk za námi přišel. Lidé se se svými obtížemi svěřují zpravidla tehdy, pokud potřebují pomoci ukázat způsob řešení své situace.

Sem samozřejmě patří i ti, kteří již mají svou cestu nalezenou, ale trápí je svědomí, zda zvolili dobře a od nás chtějí, abychom jim ji „chápavě“ a s porozuměním odsouhlasili. Jinak řečeno, lidé po nás chtějí, abychom jim poradili jakou cestu zvolit.

Aby člověk mohl druhému dobře pomoci, jsou k tomu nutné dvě věci: objektivní znalost, jaké cesty jsou dobré a jaké zlé, a jakým způsobem tuto znalost aplikovat na konkrétní situaci.

Pro výběr řešení a nalezení cíle je naprosto nezbytný odstup od problému – stejně jako je vyžadován odstup např. u lékařů či soudců. Nikdo nebude říkat, že drogově závislému pomůže jen člověk drogově závislý. Při hledání směru cesty je dokonce ponoření se do problému druhého na škodu, neboť zatemňuje jasný úsudek.

A následně pro dobrou „aplikaci“ je pak empatie (vcítění se) na místě, neboť tak můžeme druhému lépe přiblížit, jak se na často těžkou cestu vydat, kde začít, jak rychle postupovat.

Při hledání řešení je dobré rozlišit rychlé krátkodobé řešení a řešení dlouhodobé. Krátkodobá řešení mají tendenci utišit aktuální bolest (rozvod, eutanázie), hmotný nedostatek (potrat), strach z následků (antikoncepce) a to velmi často podle zásady „účel světlí prostředky“. Tato řešení se ale v delším časovém horizontu pak jeví jako tragická a ve stáří, kdy člověk nemůže přehlušit své svědomí aktivitou, na něj s celou hloubkou jeho činy dolehnou.

Naopak dlouhodobé řešení situace může v aktuální situaci bolet, ale v delším horizontu přinést pozhnání. Máme-li člověka před námi opravdu rádi, máme povinnost mu ukazovat toto rozlišení a cestu, která pomůže. Neexistuje situace, která by se vymykala Boží moci, o které by Bůh předem nevěděl a nepřipravil možnost jejího dobrého řešení.

Říkat druhému pravdu do očí ale často bolí – jak druhého tak i nás. Většina z nás má strach právě z vlastní bolesti – z odmítnutí. Je ale nutné lidem otevírat oči, aby se dokázali ke zlu postavit zády a dodávat jim naději, že každé zlo lze

díky Bohu napravit.

Je např. těžké říkat lidem, kteří absolvovali potrat či umělé oplození (s mnoha zlikvidovanými embryi), plnou pravdu o hrůznosti činu, pokud se pro něj rozhodli vědomě a svobodně. Z dlouhodobého pohledu je ale pořád lepší, aby se tato bolavá rána rozřízla a uzdravila již zde na zemi, než aby člověk zemřel v těžkém hříchu a byl zavržen – a to jen proto, že si někdo myslel, že léčení by bolelo. Léčení často bolí.

Jsou ale i situace, kdy člověk jde cestou správnou, ale bolest na něj nesmírně doléhá. To bývá zvláště ve stáří, kdy člověk již bolest přijal, zcela důvěřuje Bohu a bolest obětuje za druhé. Zde je ovšem na místě mlčet a pomoci nést druhému kříž.

Pravý soucit pomáhá nalézat pravdu a dobro pro druhého, jejichž nároky mohou velmi bolet, ale člověk z této bolesti vyjde posílen a obnoven. Falešný soucit dočasně utiší bolest, ale staví život na lži.

Dobří správci

... proto usilovali o nápravu a neponechávali údy mystického těla napospas hnilobě kvůli nedostatečnému napomínání. Napomínali však s láskou a používali hojivou mast vlídnosti a ostrost ohně, aby výtkami a pokáním odpovídajícím větší či menší závažnosti hříchu rozřízli hnisavou ránu způsobenou vinou.

Ničemní správci

... se ze sebelásky v temnotách nerozvážnosti dopouštějí nespravedlnosti vůči duším a vůči mně. ... a nekárají neřesti ostatních; kvůli nezřízenému strachu, že se znelíbí tvorům, je jako nevědomí slepci nechávají spát a topit se v duchovních nemocech. A nepovšimnou si, že touhou zalíbit se tvorům se znelíbí mně, vašemu Stvořiteli.

Sv. Kateřina Sienská: „Dialog s Boží Prozřetelností“

Dva světy

Marie C., 11 let

„Petře, haló, Petře, jsi tam?“

„Co je, Jirko? Promiň, že ti tak dlouho neodpovídám. Právě se chystám ven, na Příští svět. Verča mi říkala, že to tam určitě bude hezký, tak doufám, že měla pravdu.“

„Na Příští svět? Tobě se tam chce? V našem Malém světě to je lepší. Nechoď ještě, jsi můj nejlepší kamarád. Petře, prosím.“

„Stejně tam jednou budou muset všichni obyvatelé Malého světa.“

Petr se odmlčel, ale pak pokračoval: „Opravdu půjdu, Jirko. A proč jsi mě vlastně volal?“

„Proto: Představ si, jednou se mi na střeše objevilo takové divné nazelenalé světlo a zaslechl jsem hlas jakoby z Příštího světa: 'Tak, paní Kovářová, bude to holčička. Jak se vlastně bude jmenovat?' Ivanka.' No, řekni, není to divné? Já mám bejt holka!“

„O tom mi taky Verča říkala. Tomu se prej říká ultrazvuk. Ona je hrozně chytrá, protože si s ní prej někdo z Příštího světa, kdo ji má hrozně rád, povídá. Ale prej jí přitom taky říká 'Honzíčku'.“

„Jsou ty lidi v Příštím světě divný. A Petře, ty už teda jdeš?“

„No jo, tak ahoj, snad se ještě v Příštím světě potkáme.“

Jirkovi najednou bylo smutno. Ztratil nejlepšího kamaráda. Ale snad se mu

tam v Příštím světě bude líbit. Jaké to tam asi je? „Co kdybych se tam podíval? Problém je, že už se pak nemůžu vrátit zpátky. Zkusím zavolat Verču, když se tak vyzná.“

Snad už jste poznali, co je to Malý a Příští svět. Příští svět ovšem neví o tom, jak to v Malém světě funguje. Ale jak to, že si mimina mohou takhle povídat? Jak se lidé z Malého světa dorozumívají? Vždyť kdyby se chtěli navštívit, museli by ven, kde už je ale Příští svět! Mají snad telefony? Nevím, já jsem se do Malého světa nevracela, nikdo se tam nevracel, nikdo si nepamatuje, jaké to tam bylo. Snad tam mají telefony, snad mají schopnost dorozumívat se i bez nich. Každopádně Jirkovi se začínalo chtít do Příštího světa. Ale co to!?

Najednou se mu v domečku objevila trubička a strašnou silou ho vtahovala do sebe. „Snad proto, že jsem chtěl do Příštího světa“, pomyslel si Jirka. Ještě o tom stačil informovat spoustu dalších mimin a ty se teď bojí Příštího světa, a to právem.

Mezitím co tady povídám, Jirka už ví, že se té ohavné trubce neubrání, že ho ničí, že už je po všem, že se na Příští svět nepodívá a...

Jirka umírá v bolestech, někdo mu překazil jeho plány o tom, jak se podívá na Příští svět.

Výzva rodinám

Zdeňka Rybová

V minulém oběžníku jste si mohli přečíst článek o problematice potratů ze zdravotních důvodů. Rádi bychom i nadále upozorňovali různými formami na to, že se mentalita naší společnosti bohužel ubírá selektivním směrem. Vybírá mezi lidmi ty, kteří podle názorů ostatních mohou být šťastní a žít tzv. plnohodnotný život, tedy zdravé, a ty, kteří buď nežijí život dle představ většiny (tzn. nemocných) nebo ty, kterým neštěstí v životě hrozí, tj. nenarozené děti, u nichž existuje riziko (menší či větší), že se nemocné narodí.

Víme ze zkušenosti Vás mnohých i z vlastních rodin a od nejbližších přátel, že není v této souvislosti výjimkou zbytečně prožitý stres nastávajících rodičů. Jde o trestuhodný trend, který se zabydlel (nejen) v naší zemi a který je potřeba vymýtit odvahou rodin.

Rádi bychom nejen pro podporu rodinám, které obavy z výsledků řady vyšetření v těhotenství právě prožívají, ale i pro podporu celkové změny smýšlení naší společnosti ve prospěch života nenarozených dětí, založili jakousi „kroniku zdravých živých“. Tento seznam by měl obsahovat jména dětí, které se narodily zdravé i přes negativní předpovědi lékařů a údaje o jejich šťastných a především statečných rodičích, kteří byli připraveni je milovat za každých okolností.

Patříte-li tedy mezi ty, kterým byl lékařem navrhován potrat údajně postiženého dítěte, odmítli jste jej a poté se Vám se přes zlé předpovědi narodilo zdravé děťátko, ozvěte se nám.

V naší „kronice“ bychom zveřejnili samozřejmě jen Vaše křestní jména a jméno dítěte s místem, příp. okresem Vašeho bydliště (např. Jana a Petr, malý Petřík, okr. Děčín). Budeme velmi rádi, když nám nejen pomůžete a ozvete se, pokud můžete podpořit svým svědectvím ty, kteří jsou nyní v těžké situaci, ale i když nám tento nápad okomentujete a přidáte vlastní inspiraci.

V nejbližší době bychom rádi vydali nový informační leták o vyšetřeních v těhotenství, který vysvětluje různé diagnostické možnosti dnešní gynekologie, aby se rodiče mohli zodpovědně rozhodnout, zda a jaké vyšetření podstoupí. Přehled bude obsahovat také údaje o tom, která z vyšetření jsou pouze eugenická bez možnosti dítě léčit a která opravdu mohou matce a tím i dítěti pomoci.

Pokračovat v potratech?

P. Pavel Mayer OP

Snad každý zaujímá negativní postoj k umělým potratům. Není to nic, nač by člověk mohl být hrdý. Potraty se skrývají.

Mnohé maminky v sobě dlouho bojují, než se pro potrat rozhodnou. Nejraději by se vrátily před chvíli, která způsobila nežádoucí otěhotnění. Často jsou k potratům nuceny svou situací, svým okolím.

Gynekologové neprovádějí potraty rádi. Upozorňují na možná rizika pro zdraví ženy, na možnou budoucí neplodnost či psychické potíže (PAS). Tuší, že uskutečnění potratu není v souladu s Hippokratovou přísahou, že to lidskému životu neprospívá.

I leckterý otec má z potratu špatné svědomí. Je si vědom, že nevzal za své dítě zodpovědnost, že je nepřijal. Někdy je to právě otec (manžel, milenec), který nutí matku k potratu, nebo to „jen“ nechává na ní, místo, aby jí byl oporou ve chvíli těžkého rozhodování. Přesto však ví, že jedná zle. Nemůže obelhat sám sebe.

Navzdory této obecné negativní charakteristice se umělé potraty stále provádějí. Proč? Je to proto, že složitá a citlivá problematika potratů se málo nahlíží z pozice toho, který' je nejvíce ohrožen, kterému jde doslova o život. Tím bezbranným a ohroženým je počaté dítě. Jeho se nikdo na nic neptá. Vždyť přece neumí mluvit a není vidět. Ale ono již existuje. Žije a chce žít – a jako člověk na to má právo.

Jde však skutečně o člověka? A od kdy je vůbec člověk člověkem? Odpovědi na tyto otázky se různí. Málokdo však ví, že dnes jsou již spolehlivě vyřešeny v přírodních vědách i ve filosofii.

Přírodní vědy (molekulární biologie a embryologie) nás přivádějí k poznání, že ke vzniku nového lidského jedince dochází v okamžiku splynutí lidských gamet (vajíčko a spermie). Před tímto okamžikem se s určitostí o nového člověka nejedná. Spermie i vajíčko mají jen poloviční lidskou genetickou výbavu a nejsou uzpůsobené pro samostatný život. Pokud se nestanou spolupodílnými na oplození, během několika hodin resp. dnů zanikají.

Podstatně jiná je situace v případech početí (oplození). Jádra lidských pohlavních buněk se spojí a vytvoří jádro s úplnou a jedinečnou genetickou informací nového člověka. Vzniká nová autonomní lidská buňka. Tato buňka (zygota) není buňkou otce ani buňkou matky. Je svébytnou buňkou nového lidského jedince. Rozvíjí se sobě vlastním způsobem podle své vnitřní genetické výbavy.

Proto už tato buňka je novým člověkem v nejranějším stadiu jeho vývoje. Nestane-li se nic mimořádného, prochází nový člověk dalšími životními obdobími (embryonálním, fetálním, dětstvím, dospělostí a stářím). Biologickou identitu člověka zajišťuje jeho genetická informace a proto je člověk sám sebou již od okamžiku početí.

Také filosofie určuje bezpečně počátek lidského jedince. Musí to být ovšem filosofie kvalitní ve vlastním slova smyslu,

kteřá svá tvrzení odůvodňuje a dokazuje a je prosta omylu. Bezpečí dobré a solidní filosofie nacházíme v kritickém realismu.

Filosofie nejprve řeší otázku, kdo je člověk. Dospívá k poznání, že člověk je subjektem tělesně duchovních schopností a vlastností. Při hlubším zkoumání lidského subjektu filosofie dokazuje, že se jedná o substanci (podstatu). To znamená, že esencí člověka není být složen z jiných nebo být součástí něčeho, nýbrž subsistovat, tj. být o sobě, vlastnit své bytí. Je-li člověk substancí, pak je počátek jeho života shodný s okamžikem substanciální změny, při které jeho substance vzniká.

Takovouto podstatnou změnu, kdy z původních podstat vzniká substance nová, zaznamenáváme v okamžiku početí. Všechny další změny, které doprovázejí vývoj člověka od zygoty až po stáří jsou změnami akcidentálními, kte-

ré probíhají „na“ stejné substanci. Člověk nejprve postupně nabývá jednotlivých schopností a vlastností, v dospělosti je eventuálně zdokonaluje a ve stáří je zase ztrácí. Je to však stále tíž subjekt, táž substance.

Proto je i zavádějící námitka zastánců potratů, že embryo nebo plod je pouze potenciální člověk. Je-li aktuálně přítomna lidská substance, je zde aktuálně i člověk.

V návaznosti na tato zjištění přírodních věd a filosofie a vzhledem k univerzální platnosti práva každého nevinného člověka na život je třeba co nejdříve skoncovat s nanejvýš nespravedlivou praxí umělých potratů. Je třeba informovat o těchto skutečnostech své okolí a aktivně hájit základní lidská práva nejvíce ohrožené menšiny v naší společnosti – počatých a dosud nenarozených dětí.

V potratech nelze pokračovat!

Chvilka ticha a svíčka za nenarozené děti

Již šestým rokem vyzývá eRko - Hnutí křesťanských společenství dětí ve spolupráci s Fórem života občany Slovenska, aby se na Dušičky zapojili do iniciativy Chvilka ticha a svíčka ze nenarozené děti. Každý, kdo chce vyjádřit svou podporu nenarozenému životu, může přijít 2. listopadu mezi 17. a 19. hodinou před kteroukoli nemocnicí, ve které se vykonávají umělé potraty a ve chvílce ticha vzpomenout na nenarozené děti. Vzpomínku je možné vyjádřit i svíčkou zapálenou v oknech domovů ve 20 hodin. Chvilka ticha a svíčka za nenarozené děti se již na Slovensku stala tradicí. Podobně jako občané navštěvují hřbitovy a připomínají si své blízké, nezapomínají v tento den ani na ty, kteří se nemohli narodit. Ve Slovenských nemocnicích se podle statistických údajů vykoná ročně asi 20 tisíc umělých potratů. eRko spolu s Fórem života upozorňují na skutečnost, že společnost, která na jedné straně všemi prostředky chrání život narozených, zůstává lhostejná vůči nenarozenému životu. Svoji tichou vzpomínkou organizátoři vyzývají občany, aby se postavili na stranu života.

TK KBS, 31.10.2002

Modlitba první ukolébavky

PhDr. Ludmila Nováčková

Než odříkám lunární desatero,
nedopouštějte se,
prosím, na mne hříchu –
Dali jste sobě i mě slibů stero –
dejte mi nyní svou pokoru
a potlačte svou pýchu. . .

Než odříkám lunární desatero,
než lidské tajemství dozraje –
Když už jste si dali slibů stero,
nebraňte mi, prosím,
v rajske cestě do ráje.

Než odříkám lunární desatero,
vzpomeňte na odzbrojující zbraň
mého budoucího úsměvu. . .
Když už jste si dali slibů stero,
nechte se přivést lehkostí
dotyků mých k údivu. . .

Než odříkám lunární desatero,
dejte mi láskou svou zázemí lásky –
Když už jste si vy dali slibů stero,
i já vám slibuji ve vašich
pochybách povzbuzení.

Než odříkám lunární desatero,
budu se těšit, že budu mít
pro vaše ruce vlásky –
dali jste si o mě slibů stero –
dejte mi jistotu slůvka NAŠE –
já se tak těším na Vaše pohlazení.

Než odříkám lunární desatero,
dejte mi příslib této jistoty –
vždyť dali jste si o mě slibů stero –
já od početí jsem duše vaše,

nejsem jen pro tvé já a pro tvé ty.

Než odříkám lunární desatero,
dejte mi poznat, že nechci
a nemohu být samo sebou –
Když už jste sobě i mě
dali slibů stero –
nechci poznat,
že vaše ruce nezájmem, obavami,
odmítnutím zebou.

Než odříkám lunární desatero,
dejte mi příslib světla,
až vyjdu na svět, až se objevím –
Vy jste si také dali slibů stero –
dejte i mě poznat radost,
až poprvé se k radosti vaší pláčem
vdechu na plné pecky rozkřičím.

Než odříkám lunární desatero,
dejte promluvit mému tajemství –
Dali jste sobě i mě slibů stero –
když už jsem bylo osloveno –
co já vím, jen Bůh ví –
v modlitbách vašich
chvalte jeho jméno.

Než odříkám lunární desatero,
dejte mi nebýt pouhým zájmenem
a člověkem beze jména. . .
Z množství vašich slibů
moje duše sténá –
Dejte mi, rodičové drazí,
prožít Bohem Požehnanou Lásku,
která mi Vámi byla vtělena!

Pozvánky

Občanské sdružení CENAP připravuje **kurz výchovy k rodičovství se zaměřením na metodu přirozeného plánování rodičovství**

Základní část: 11.1., 1.2., 22.2., 15.3.2003 (9-16 hodin; sál arcibiskupské kurie, Biskupské nám. 2, Olomouc)

Kurz probíhá s využitím materiálů vypracovaných kolektivem psychologů, pedagogů a lékařů – gynekologů německé Pracovní skupiny PPR a rakouským Institut für Ehe und Familie. Vedoucí kurzu je brněnská gynekoložka MUDr. Ludmila Lázníčková. Kurz se skládá z na sebe navazujících setkání, která jsou rozdělena na základní a instruktorskou část. Po absolvování základní části Kurzu a složení zkoušky z teoretických znalostí je možné pokračovat v instruktorské části se závěrečnou zkouškou instruktora.

Základní část: Principy PPR s důrazem na symptotermální metodu, použití PPR ve zvláštních situacích (nemoc, směny, kojení, vysazení hormonální antikoncepce), PPR a neplodnost, ostatní způsoby regulace porodnosti

Instruktorská část: Orientace v nedostatečných záznamech, poradenská a přednášková činnost, příprava snoubenců, ostatní metody PPR, přednášková činnost

Bližší informace: viz kontakty níže

CENAP ve spolupráci s Českou asociací porodních asistentek pořádá **29.11.2002 konferenci Zdravé rodičovství**, která je určena všem, kdo se zabývají problematikou přípravy k porodu a výchovou k rodičovství. Konference probíhá od 14 do 18 hodin v sále DM ZŠ Juventus, Stamicova 11, Brno-Kohoutovice.

Základní téma konference je podpora kojení. Dále se bude věnovat těmto tématům: vývoj plodu, stanovení termínu porodu; psychická a fyzická příprava matky na porod; doprovázející osoba a její příprava na porod; porod – průběh a vedení porodu ve světle moderního porodnictví; péče o novorozence a kojence; podpora kojení; šestinedělí; cvičení v těhotenství a po porodu; nabídka jiných programů práce s nastávajícími rodiči.

Bližší informace a závazné přihlášky:

CENAP, Trnitá 8, 602 00 Brno, tel./fax: 543254891, e-mail: cenap@volny.cz

Modlitba ženy v požeňnaném stavu

Všemohoucí Bože, kdysi jsi připravil tělo i duši nejsvětější Panny Marie jako důstojný přibytěk pro svého Syna. Nyní jsi požeňnal také mé tělo a učinil jsi je nástrojem své tvůrčí síly. Plna vděčné radosti dávám se zcela do Tvé služby. Také dítě, které jsi mi dal, Ti cele zasvěcuji. Ochraňuj a opatruj tento klíčící život a dej, ať se toto dítě šťastně narodí a stane se ve svatém křtu Tvým dítětem. Chraň mé dítě v celém jeho dalším životě, ať kráčí věrně cestami Tvých přikázání a ať dosáhne věčného života v nebesích.

Dobrotivý Bože, tento klíčící život jsi však svěřil mé ochraně a mé zodpovědnosti. Prosím Tě proto, dej mi zdraví těla i duše, dej mi dobrotu srdce a čistou mysl, abych svému dítěti nepředala špatné náklonnosti, nýbrž abych mu dala do života jen dobré povahové vlastnosti.

Nebeská Matko, pomáhej mi, abych v těchto měsících měla ve svém srdci hodně čisté radosti, a abych směla tuto radost šířit kolem sebe. Z lásky k Bohu a z lásky ke svému dítěti nechci propadnout malomyslnosti, i kdyby snad v příštích dnech nebo ve chvíli porodu se mi dítě stalo příliš těžkým břemenem. Kéž mi v této době, Matko Boží, dodají síly vzpomínky na Tvé bolesti a na utrpení Tvého Syna.

Těž vás, svatí andělé strážní, prosím o ochranu a pomoc. Vedte mne, manžela i naše dítě tímto životem tak, abychom jej prožili podle vůle Boží a buďte našimi přímluvci u Božího trůnu.

Požeňnání všemohoucího Boha Otce i Syna i Ducha svatého sestup na mne, na mého manžela i na mé dítě. Amen!

Ó Maria, bez hříchu prvotního počatá, oroduj za nás!

S božským Dítěm, Máti, † rač nám požeňnání dáti.

NABÍDKA POMOCI

Milá maminko,

pokud Vám během vyšetření v těhotenství lékaři sdělili, že Vaše dítě je nebo bude pravděpodobně postižené, nutí Vás k potratu a ráda byste si o tom všem s někým promluvila, můžete nám zavolat na telefonní číslo 566531117 nebo 604-605513. Budete-li potřebovat jakoukoli pomoc, budeme se Vám ji snažit zprostředkovat.

Linka pro matky čekající postižené dítě: 566531117 nebo 604-605513

Linka pro pomoc těhotným maminkám v tísní: 603-976231

Občanské sdružení **CENAP** (*CENAP, Trnitá 8, 602 00 Brno, e-mail: cenap@volny.cz, http://www.volny.cz/cenap*) nabízí konzultace v oblasti přirozeného plánování rodičovství (symptomtermální metoda). Pracovnice poradny také pomáhají při řešení problémů vzniklých v důsledku těhotenství a mateřství.

Poradna přirozeného plánování rodičovství: 543254891

Poradna pro ženy a dívky: 543331470

Poradna pro těhotné a kojící maminky: 543331471

Poradna pro neplodné páry: 543331472

PhDr. Dagmar Štefancová (tel.: 222512184) nabízí posilu nastávajícím maminkám, které mají obavy z budoucnosti, příp. komukoliv, kdo si potřebuje popovídat o svých starostech či o bolestech, které ho tíží.

Ing. Radoslava Vrabcová (tel.: 461722858) nabízí pomoc těhotným maminkám v tísní.

Duchovní podpora a modlitba na úmysly ve spojení s očekáváním narození dítěte:
Sestry premonstrátky, 411 82 Doksany 1, tel.: 416861197

Tvrdí Vám, že **dítě**, které čekáte, bude **postižené**? Stává se, že někteří lékaři nutí ženy k potratu, když mají podezření, že dítě je postižené. Nezřídka se přes tyto prognózy narodí zdravé dítě. Manželé, kteří mají vlastní a několik adoptovaných dětí, jsou ochotni přijmout i dítě, které čekáte, pokud by se opravdu narodilo postižené a neměla byste sílu se o ně postarat.

Kontakt: adresa redakce v tiráži

Odesílatel:
Hnutí Pro život ČR
Hlubočepská 85/64
152 00 Praha 5

O.P.

P.P.
101 714/2002
110 06 Praha 06

**Zveme všechny lidi dobré vůle
ke společné modlitbě růžence a proseb**
za nenarozené děti, těhotné maminky,
zdravotnický personál a jiné potřeby.

Scházíme se pravidelně každý první a třetí
čtvrtek v měsíci od sedmi hodin ráno
před porodnicí U Apolináře na Praze 2.

Data příštích modlitebních setkání:
7.11., 21.11., 5.12., 19.12.
(vždy od 7 hodin ráno)

Místo setkání:
**Porodnice U Apolináře,
Ke Karlovu, Praha 2**

*Pán Bůh zaplat' všem, kteří jsou
s námi spojeni v modlitbě.*

Informační oběžník občanského sdružení Hnutí Pro život ČR

Redakce: Sylva Bernardová, Radim a Kateřina Ucháčovi
Nihil obstat: P. Pavel E. Mayer OP
Adresa redakce: Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, tel.: 603-976231
Internet: info@prolife.cz, <http://prolife.cz>
Bankovní spojení: ČSOB, a.s. – obchodní síť IPB, čú.: 159205438/0300, vs: 5030